

Date despre Titu Maiorescu si opera sa - a patra parte

Daca in prima parte a studiului, esteticianul are in vedere materialul poeziei (conditia materiala a acesteia), cea de-a doua parte este rezervata ideilor care constituie obiectul poeziei, intitulandu-se in mod semnificativ Conditia ideala a poeziei. Titu Maiorescu porneste de la considerentul ca "ideea" sau "obiectul" exprimat prin poezie este in mod obligatoriu "un simtamant sau o pasiune si niciodata o cugetare exclusiv intelectuala sau care se tine de taramul stiintific, fie in teorie, fie in aplicarea practica". Si aceasta din mai multe motive: daca indivizii se diferentiaza prin intelect, ceea ce-i uneste este afectul. Din alt punct de vedere, ideile politice ori morale isi pierd interesul in timp. Titu Maiorescu evidentiaza, de asemenea, o alta cauza pentru care ideile stiintifice nu i se admite dreptul de a fi "obiect" al poeziei. Poezia este considerata "repaosul inteligentei, spre deosebire de stiinta care plaseaza individul in spatiul de manifestare a cauzei si a efectului. Fiindca poezia, subliniaza Titu Maiorescu, "trebuie sa ne decline spiritul de la inlantuirea fara margini a nexului cauzal, sa ne manifeste idei cu inceput si sfarsit si sa dea astfel o satisfactie spiritului omenesc".

Din perspectiva citicului, calitatile ideale ale poeziei sunt cele trei caracteristici ale afectelor, adica: "o mare repejune a miscarii ideilor"; "o exagerare sau cel putin o marire si o noua privire a obiectelor sub impre-siunea simtamantului si a pasiunii"; "o dezvoltare grabnica si crescanda spre catastrofa, daca luam acest cuvint si in sens bun, nu numai in imprejurari tragice".

"Comediile d-lui Caragiale"

Cel de-al doilea articol semnificativ pentru ideile estetice ale lui Titu Maiorescu este Comediile d-lui Caragiale, publicat in anul 1885.

Arta, recunoaste inca de la inceput T. Maiorescu, are o indiscutabila misiune morala, insa moralitatea artei consta in faptul ca individul "stapanit" de fenomenul estetic se uita pe sine ca persoana si se inalta "in lumea fictiunii ideale". Ori, ridicandu-se la aceasta lume, individul se elibereaza tocmai de egoismul care este sursa raului in existenta.

inaltarea impersonala este deci conditia oricarei impresii artistice si tot ceea ce impiedica aceasta miscare spirituala este socotit in ultima instanta un element potrivnic artei.

Intrucat esenta artei este fictiunea care il situeaza pe individ deasupra intereselor marunte si-l scoate din spatiul definit exclusiv din perspectiva utilitatii, patriotismul este exclus din sfera artei, deoarece il readuce pe cititor in lumea concreta, a scopului imediat, in loc sa-i permita inaltarea impersonala, eliberatoare.